

Felelős szerkesztő:
MURÁNYI JÓZSEF.
Szerkesztőség:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Megjelenik minden nap
délután 5 órakor.
Egyes szám **2** krajeár.
(4 fillér.)
Kéziratot nem ad vissza
a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, CSÜTÖRTÖK, 1908. MÁRCIUS 12.

NEGYEDIK ÉVFOLYAM. — 60. SZÁM.

Előfizetési árak:
Kassán:
Egész évre . . . 14.— K
Fél évre . . . 7.— „
Negyed évre . . . 3.50 „
Egy óra . . . 1.20 „
Vidéken:
Egész évre . . . 20.— „
Kiadóhivatal:
Kassa, Kossuth-utca 16.
Telefon: 150.
Hirdetések petit sor szá-
mitással díjazás szerint.

A középosztály védelme.

Kassa, márc. 11.

Minden kész munkában könnyű hibát találni, — ez bizony körülbelül egyidős igazság az emberrel s nincsenek alula kivéve a magasabb hatalmak sem. Az uristennek is nagyon sokszor fölhányjuk, hogy rosszul szerkesztette meg a világot. Mi sokkal jobban tudtuk volna, persze ahányan vagyunk, annyiféleképp.

Az uristen nagyon messze van, Wekerle Sándor sokkal közelebb van, mégis kegyetlen kritikával találkozott az a tervezet, amely szerint a magyar adórendszer reformálni akarja. S nem lehet tagadni, hogy a sok jóakarat mellett is, amit az egész tervezetben megtalálni, sok benne a joggal kifogásolható rész. Mindazáltal azt hisszük, ha a főváros be nem ugrik egy politikai manővernek és frontot nem csinál ellene, nem tiltakoznának ellene a vidéki városok sem s nem olvasnánk a legutóbbi lapokban sem olyan megrovási kalandokat, amiért szinte szánna Wekerlét, ha nem tudná róla, hogy látott már ő egyéb szeleket is.

Van a javaslatban jó, van benne nem jó, — van a támadó cikkekben és nyilatkozatokban okos dolog és ostoba dolog. Ebbe az utóbbi kategóriába tartozik az az észrevétel, a mit bizonyos oldalról egyre nagyobb nyomattal hangoztatnak: hogy az adóreform nincs tekintettel a középbirtokos nehéz helyzetére, akit pedig a közadókön kívül első sorban terhel a társadalmi adó, értve alatta a közjótékonytságot, a humánus és kulturális terheket.

Hát ez a tétel az elsőtől az utolsó betűig hamis, vagy téves, — hogy igazabbat ne mondjunk.

A középbirtokos-osztály — vagy mondjuk magyarul: a dzsentri mindenestre nagyon tiszteletreméltó osztály, ott, ahol van még belőle s ott, ahol hiven teljesíti a hagyományos hazafiúi kötelességeket. Ilyen feltételek mellett éppen akkora elismerés illeti meg, mint a többi kötelesség-

teljesítő társadalmi osztályokat. De odáig fejleszteni nem lehet az elismerést, hogy a dzsentrit külön jogok illessék meg, tisztán azért, mert ő semmi egyéb, csak dzsentri.

Mi egyéb címe volna neki kivételes tekintetekre? Van, több, mint a nagy birtoknak, több mint a kisbirtoknak — mondják ott, ahol a fajmagyarság tipusának tüntetik föl s ilyen gyanánt becézik a dzsentrit. A nagybirtokot védi a hitbizomány, ellenálló képessége igen nagy a benne rejlő gazdasági erőnél fogva. A kisbirtokot védi a gazda karja, ellenálló ereje ennek is nagy, mert a kisgazda, aki maga munkálja a földjét, könnyebben arányíthatja kiadásait a bevételekhez. De a középbirtokot nem védi semmi, ellenálló ereje nincs. Védje tehát az állam, annál inkább, mert a társadalmi adót ugyanis a középbirtok fizeti a többi osztályok helyett is. A magyar társadalom kötelezőleg elvárja, hogy ahol kulturális és humánus célra áldozatot kell hozni, ott a dzsentri álljon elő — s a magyar társadalom ehhez az elvhez képest cselekszik is.

Ez a tétel amilyen alaptalan, olyan súlyos vád a magyar társadalom ellen. Lehet, vannak olyan vidékek, ahol megvan ez a fölfogás, de ott mindenestre jogosult is. Ahol a középbirtok dominál, illő, hogymint vezető társadalmi osztály vezessen a humánus akciókban és kulturális igyekezetekben is. Lehet, hogy helyenkint megvan ez a jogosult fölfogás, — hanem nagyon ritka vidék az, ahol a középbirtok ezt a fölfogást kötelezőnek ismeri el magára nézve. Mi legalább nem tudunk róla, hogy ez az erénye mindennapos volna, vagy az lett volna valaha.

Ellenben úgy áll a dolog, hogy a kultúra ma a városokban lakik minden fényével és minden árnyékával — a dzsentrivel pedig itt nem igen van neki találkozása. Bármilyen nagy számmal „ékesíti“ is a város társadalmát, az emberbaráti és kulturális áldozatokból még a maga számaránya szerint se igen veszi ki a részét.

Nem a középbirtok viseli a társa-

dalmi adók nyomasztó terhét, hanem hordozzák ugyyszólván egyedül azok a társadalmi rétegek, amelyeket gyűjtő névvel intelligenciának szokás nevezni. Tehát azok, akik nem igen dicsekedhetnek semmilyen földbirtokkal. Nem a középbirtok, hanem a középosztály birkózik a társadalmi adóval már szinte rogyásig. S ha kiméletet, vagy támogatást érdemel valamelyik osztály az államtól, ez az, amelyiket a két adó mellett legjobban sújt a legszörnyűbb harmadik is: a drágaság.

Városok szövetsége.

(Városfejlesztés. — Közegészségügyi és kulturális célok.)

Az ország városai a minap kongresszust tartottak a fővárosban, amelyen a tervezett adóreformban sérelmesnek vélt rendelkezéseket vitatták. Ha maga az adóreform nem is tette szükségessé a nagy hűhót, egy örömdetes eredménye lesz a tanácskozásnak: megteremtette a magyarországi városok szövetségét.

A kongresszust összehívó, vendéglátó székesfőváros polgármestere a városok küldötteinek általános hefyeslése között jelentette ki azt, hogy ezentul — ha fontos, különös érdekek előbb való összejövetelt és közös tanácskozást nem kívánnak, hát ezentul minden esztendőben összehívja a vidéki városokat, hogy évről-évre összejöve eszméket cserélve, a közös bajokat föltárva, a közös kívánságokat előadva, — egyesült erővel igyekezzenek a városok az ország érdekével összhangzásban lévő együttes érdekeik előmozdítására.

Ez a szolidaritás, a magyar városok összességének ez a szövetsége, a legfontosabb és igazán örömdetes eseménye és eredménye a városok legutóbbi budapesti kongresszusának.

Nem kell újra meg újra kiemelni azt a kiváló helyet, amit az ország sorsának intézésében, a nemzet jövőjének előkészítésében a magyar városok elfoglalnak, nem kell újra meg újra részletezni, jellemezni azokat a nagyfontosságú feladatokat, amiket a városok a nemzet életében betöltöttek.

A művelt, sorsával elégedett, vagyonos városi polgárság a magyar nemzeti állam legerősebb, legbiztosabb támasza, föntartója, a magyar közművelődésnek zászlóvivője, terjesztője, a nemzet gazdasági életének, haladásának egyik leghatalmasabb faktora.

Ezért kell a kormánynak és a törvény

Svärdström növények

egyetlen dalestélye
a Schalkház nagytermében

Márczius 12-én.

◦ Jegyek VITÉZ A. könyvkereskedésében válthatók. ◦

hozásnak arra törekednie, hogy módot nyújtson a városoknak ebbeli nemzeterosító hivatásuk betöltésére.

Ezért kell azon már-már elviselhetetlen terheket, amik a városok lakosságának a vállaira nehezdednek és pedig jórészen az állami igazgatás közvetítésével is járó kiadások miatt, — az államnak a városokról levennie, illetőleg őket megfelelő anyagi re-kompensációban részesíteni, hogy ezáltal a városok saját jövedelmeiket az autonóm igazgatási teendőikkel járó kiadásokra fordíthassák és az élet fejlődő kívánalmainak is minden téren eleget tehesse.

Ez elől a régesrég hangoztatott jogos kívánság teljesítése elől nem térhet ki az állam, de kormányigéret szerint nem is fog kitérni és a városok megkönnyebülve fordíthatják saját jövedelmeiket városfejlesztési, közegészségi és kulturális céljaikra.

A bánrévei vasuti katasztró a.

Ítélt a kassai tábla.

A kassai kir. ítélőtábla büntető tanácsa tegnap foglalkozott a múlt év február hó 7-én Bánréve állomáson történt vasuti szerencsétlenséggel, mely több utas sérülésével és jelentékeny összeget képviselő vagyon pusztulásával járt. A rimaszombati törvényszék *Bánkóvi Béla* áll. felügyelőt, *Tóth Béla* kocsivezetőt, *Jacsó János* váltóőrrel felölősségre vonta, mert kötelességük elmulasztása miatt a szerencsétlenség okozói voltak. Az első ítélet felebbezés folytán a kassai kir. ítélőtábla alá került. *Tóth Bélát* Bakonyi Samu orsz. képviselő, *Bánkóvi Bélát* dr. Fenyő Árpád, *Jacsó Jánost* dr. Littmann Arnold kassai ügyvédek védtek.

Az elsőrendű vádlott: *Bánkóvi védője*, dr. Fenyő Árpád ügyvéd és a főügyész között érdekes jogi vita fejlődött ki. A védő ama álláspontjának elfogadása mellett érvelt, hogy mellékbüntetésül a hivatalvesztés kimondása ebben az esetben a bíróság részéről elejthető: Az erős argumentumokkal támogatott védőbeszéd után, Bakonyi Samu teljesen magáévá tette Fenyő álláspontját, s annak szépen felépített indokaihoz teljesen csatlakozott.

Az ítélet kimondásában a bíróság is a védő álláspontjára helyezkedett s a három vádlottat 100—100 korona pénzbüntetéssel sújtván, a mellékbüntetését, a hivatalvesztést elejtette. A három vádlott egy évi felfüggesztés után tehát most állását visszanyeri. Ezzel elintézés nyert az annak idején országos feltűnést okozott szerencsétlenség epizódusa.

Az első pincérbál.

Hangverseny és a táncmultság.

A kassai pincérszakszervezet tegnap este rendezte az első pincérbált Kassán. És tegyük nyomban hozzá, hogy fényes sikerrel olyan imponáló erkölcsi eredménnyel záródott ez a hangversenynyel egybekötött táncmultság, aminek kevés párja van az idei téli évadban. A rendezőségnek természetesen a kezdet nehézségeivel kellett megbirkóznia. Kassán pincérbált eddig még nem rendeztek, holott más városokban ez a multság a bális szezon kimagasló estje. Reméljük, jövőre a siker még fokozódni fog, annál is inkább, mert hiszen a pincérek, akik a modern ember kényelmének és kulturéletének ma jelentékeny tényezői, mindannyiunk rokonszenvét bírják.

A mai pincér, a maga szakmájában becsülést és jóindulatot érdemlő személy, aki sok kellemes parchez és kényelemhez segít bennünket.

Az első kassai pincérbál tegnap este a Schalkház-szálló disztermében zajlott le. Kilenc óra tájt a rendezők fogadták a bálanyákat: özv. Schalkház Lipótné, özv. Fritsche Vilmosné, Reigl Ernőné urnókat, majd kezdetét vette az előadás. Elsőnek Klein Regina lépett a pódiumra, aki Pótkainét szavaltá meglepő ügyességgel, értelmes, helyes hangsúlyozással. Ezt követte *Grosz Margit* éneke. A fiatal lányka két operett áriát, majd magyar népdalokat énekelt s nagyon értékes hangjával feltűnést keltett. Kellemes, üdén csengő, elég terjedelmes szoprán hanggal rendelkezik, mely szinte predesztinálva van arra, hogy a színpadon is sikert arasson. A közönség zajos tapsal honorálta az élvezetes éneket, míg csak szívesen fogadott ráadást nem kapott.

Ezután *Meffler Aranka* *Az első pongyola* c. monológot adta elő igen kedvesen és bájosan. A hangverseny műsorát a *Huszárszerelem* c. 2 felvonásos vigjáték előadása rekesztette be, amelynek szereplői Bichler Károly, Buss József, Klein Regina, Szabó Pál, Braun Mártonné, Meffler Aranka, Zinner Sándor, Kapitány László, Végh Lajos, Sebestyén Lajos és Grosz Margit egyes műkedvelőknek bizonyultak. Kerekded, szépen perdülő előadást kaptunk, ami viszont nagyrészt *Rácz Ede* érdeme, amennyiben a jeles művész fáradhatatlan buzgósággal tanította a szereplőket.

Hangverseny után kezdetét vette a tánc. A teremben két pezsgős sátozt állítottak, mely körül vig élet uralkodott. A táncmultság vidám jókedvvel a kora reggeli órákig elnyúlt. A fiatalság fáradhatatlan buzgósággal táncolt.

UJDONSAGOK

Bizalom a kormánynak.

Abauj-Torna felirata.

Abauj-Torna vármegye törvényhatósága tegnap megtartott közgyűlésen a Wekerle kabinet iránt táplált ragaszkodásának és bizalmának a következő határozattal adott kifejezést:

A vármegye közönsége a tények által is igazolva látja, hogy hazánk jelenlegi kormánya, hiven adott programjához intézi nemzetiünk sorát, és ezáltal is megerősítve azon bizalomban, amelyvel az alkotmány válsága után a kormányt üdvözölte, a jelen alkalmat is megragadja, hogy a kormány iránt táplált bizalmának s azon meggyőződésének adjon kifejezést, hogy a kormány azon teendőket, amelyek elvégzésére vállalkozott a nemzet érdekeinek megfelelően fogja teljesíteni és ezeken felül is kormányzatának ideje alatt oly áldásos működést fog kifejteni, amely a kormány egyéni összeállításánál fogva is méltán várható.

Már e végből is az ország érdekében állónak tartja a vármegye közönsége, hogy a kormány támogatására szövetkezett pártok összetartása a legkevésbé se lazuljon meg, mert míg egyrészt a közéleti erkölcsnek is követelménye az, hogy a pártok is maradjanak hívek adott programjukhoz és vállalt kötelezettségeikhez, — másrészt a vármegye közönsége végzetesen veszélyesnek látja azt, ha jelenlegi politikai szervezet és kormányzat bármilyen részben is megbontatnék addig, míg a kormány azon teendőket s illetve a szövetkezett pártok azon reformokat teljesíti, illetőleg megvalósítja, amelyekre vállalkoztak s amelyekre nézve magukat a nemzet irányában is lekötötték.

E meggyőződésből folyólag a vármegye közönsége elítéli mindazon s bár honnan eredő törekvést s működést, amely a szövetkezett pártok együttes működését csak meg is nehezíthetné avagy a jelenlegi kormány helyzetét csak kérdésessé is tehetné.

E határozatot a vármegye közönsége a kormány elnökének felirat kíséretében küldi meg.

— **Hadik Jánosné csillagkeresztes hölgy.** Mária Jozefa kir. hercegasszony futaki gróf *Hadik Jánosné*, született *Zichy* és vásonkeői *Zichy Alexandra* grótnőnek a csillagkeresztrendet adományozta.

— **Az alkotmánypárt kültagjai.** Az alkotmánypárt legutóbbi választmányi ülésén több kültagot vett fel, köztük *Pilissy Nándor* kassai tb. főszolgabíró.

— **Tavaszi.** A kalendáriumi tavasz még nem aktuális, holott a téli borzongások igazán elmúltak már. Hanem hogy a levegő tavaszias hangulatokra enyhült, az már bizonyos. Napsütéses világosság tülekszik a köddel meg a füsttel és a szívek, amiknek nincsen patent-zárja is könnyebben nyílnak, mint az ablakok, korai vágyakozásokkal nyíltak meg a tavaszi édes kísértések előtt. Persze, hogy a rügyek is kikívánczoltak a meleg napsugárba és a tavaszi szakma járatos poéták is régen tul vannak a téli jégzajlásan és a rinjeik édes szendességgel bujnak elő a téli takaró alul. Szóval tavasz van, akármit beszél a kalendárium és akár-hogy mérgeződnek a szénkereskedők. A fázós természetűek is elhíhetik, ha már nem is a mi kedvünkért, hát Meteor kedvéért, aki érzi az időjárást és azt mondja, hogy március 13-ig száraz és enyhe idő várható. Az is igaz, hogy azontul nem ígér mosolygó napokat, sőt március 13-ika és 21-ike között való napok csomópontjai barátságatlanok és kitélik tőlük, hogy hideg, esetleg hűvös időjárást hoznak, 29-éig pedig csapadékot. No, de ez még messze van és addig nyugodtan élvezhetjük a tavaszi mosolygásokat.

— **Egy 48-as honvéd ünneplése.** Eperjesről írják: Kubinyi Albert udvari tanácsos, 48-as honvédfőhadnagy, az eperjesi kaszinó elnöke, református egyházkerületi felügyelő, ma töltötte be nyolcvanadik születésnapját. Ez alkalommal úgy a vármegye, mint a város és egyház, az összes egyesületek üdvözölték a köztiszteltben álló férfit.

— **A kereskedelmi alkalmazottak táppénze.** A kereskedelmi alkalmazottak között általános elkeseredést szült az országos munkásbiztosítási hivatal egyik legutóbbi határozata, melyvel konkrét panasz felett döntött. A kereskedelmi alkalmazottak tagjai a munkásbiztosító pénztárnak és betegség esetében 20 héti tarthatnak táppénzre igényt. Ez a táppénz az átlagos napkereset fele. Az országos hivatal azonban most úgy döntött, hogy a kereskedelmi alkalmazottak a megbetegedésüktől számított első hat hétben nem illetékesek a táppénz élvezésére, ehhez csak a hetedik héttől kezdve van joguk. A kereskedelmi törvény ugyanis úgy intézkedik, ha egy alkalmazott megbetegszik, a főnök tartozik neki hat héti teljes munkabért fizetni, a táppénzigény pedig csak ott kezdődik, midőn a fizetés véget ért. A kereskedelmi alkalmazottak körében nagy visszatetszést szült ezen határozat, mivel a főnökök nem szökták a törvény ezen rendelkezését megtartani és a beteg segédnek egy héti sem igen adnak fizetést. Ugy, hogy bár a törvény helyesen intézkedik és a kereskedelmi alkalmazottak így 26 heti segélyhez jutnának — papíron, de a valóságban, ha a hivatal álláspontját fenntartja, az első hat hétben nem kapnak az alkalmazottak se fizetést, se táppénzt.

— **Öngyilkos pénzügyőr.** Forróencsről írják: Andaházy Pál pénzügyőri fővigyázó tegnap este a szolgálatból hazatérve, szobájába zárkózott és szolgálati fegyverével agyonlőtte magát. Tettének oka eddig ismeretlen. Hivatalból vizsgálatot indítottak.

— **A kereskedelemügyi miniszter kőszönete.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter a Rimamurány-Salgótarjáni Vasművek Részvénytársaságának munkás jóléti intézményeit feltűntető gyűjteményének a Társadalmi Múzeum céljaira történt adományozásáért köszönetét fejezte ki.

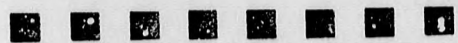
GUTTMANN LAJOS és Tsa

bank és váltóház

Budapest, Dorottya-utca II.

Elfogad és teljesít tőzsdei megbízásokat lehető legmegtányosabb feltételek mellett. Hivatalosan jegyzett értékpapírokra jutányosan kölcsönöket nyújt kedvező visszafizetési mód mellett. Elad sorsjegyeket részletfizetésre.

- 1 drb. Konvertált jelzalog sorsjegy
36 havi 5-50 K.
1 „ Hazai takarékpénztár sors-
jegy 36 havi 4- „
10 „ Erzsébet szanatórium sors-
jegy 36 havi 3- „
Vidéki ügynökök felvételnek.

Fő-utca 56. szám alatt
különbejáratu butorozott
-- szoba, előszobával --
azonnal kiadó.

RÁKÓCZI SORSJEGYEK

II. RÁKÓCZI FERENC KASSAI
:: LOVASSZOBRÁRA. ::

FÖNYEREMÉNY 40.000K.

**EGY SORSJEGY ÁRA
I KORONA.**

FŐELÁRUSÍTÓ: KASSAI JELZALOGBANK

Kapható minden kassai pénztintézet.
:: nél és dohánytőzsdében. ::

**Sürgős
figyelmeztetés.**

Az évszázadok óta ismert

Királyi Selters

(Königl. Selters)

víz össze nem tévesztendő olyan
forrásvizekkel, melyek hasonló
hangzásu elnevezés alatt kerül-
nek piacra.

Csak a Királyi Selters

(Königl. Selters)

Iesz állami ellenőrzés mellett tisztán
természetes állapotban töltve és szét-
küldve, míg más ugynevezett seltersi vizek
többé vagy kevésbé telített (vagyis sókkal
vagy szénsavval vegyített) állapotban hozat-
nak forgalomba. Ezek tehát a Királyi Sel-
ter s természetes vízzel szemben csak cse-
kély értékű műtermékeknek tekintendők

Kiadó: Murányi József.

:: ELSŐ KASSAI ::

KERESKEDELMI HITELTUDÓSÍTÓ IRODA

GEIGER HENRIK Kassa, Deák Ferenc-utca 11. sz.

■■■

Beszerezek mindennemű információt kereskedelmi, magán és
:: társasági ügyekben az összes világrészekből. ::
Megbízások a leggyorsabban és legnagyobb **discrétio**val
intéztetnek el.

Kassai jelzalogbank részvénytársaság

az életbiztosítással kapcsolatos betétüzletet üzletágai közé bevezette és
e célból egy elsőrangú biztosító intézettel lépett szoros összeköttetésbe.

Az üzletág lényege a következő: A belépni szándékozó kötelezi
magát 1 K-ás heti részletek fizetésére. A befizetéseket nem kell feltét-
lenül heenként eszközölni, előre esetleg több részlet is lefizethető.
Ezzel kapcsolatban egyszersmind életét is biztosítja. 15 év eltelté-
vel, a mikor is az 1 koronás heti befizetés kamatos kamataival
együtt 1000 koronára nő fel, ezt a teljes összeget, vagyis 1000
koronát kézhez kapja. — Amennyiben azonban már az első
részlet befizetése után elhaláloznék, az egész 1000 K hala-
déktalanul esedékessé válik. Ha azonban a díjak befizetését 51
év előtt beszüntetné, ugy betétjét kamatos kamataival együtt
bármikor kézhez kaphatja.

A biztosításért évről-évre csökkenő minimális pótdíj fizetendő,
a mely az utolsó években már csak circa 2—3 fillért tesz ki.

Beléphetnek 20—60 évig terjedő életkorban
levők.

Egy-egy ügyfél több 1000—1000 koronás tételt
is jegyezhet.

Amidőn a nagy közönség figyelmét erre ez életrevaló takarék-
ossági módra tisztelettel felhívjuk, még csak azt jegyezzük meg,
hogy az ország más helyein létesített hasonló rendszer ő legmele-
gebb fogadtatásban részesült és ma már milliókra megy az az összeg,
a mely ilyenképen jegyeztetett.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az üzletágot bevezető

Kassai Jelzalogbank r.-t.**Hirdetések felvételnek a kiadóban****HALTENBERGER BÉLA**

ruhafestő-, vegyítisztító és gőzmosógára

Telefon: 70. sz.

= Kassa. =

Telefon: 70. sz.

A fehérneműnek kilogrammonként való mosatása mindinkább kiterjed. Egy kísérlet után
meggyőződést szerezhet bárki ennek előnyeiről.

Egy kilogramm fehérnemű mosatási díja a mennyiség szerint
40, 45, 50 fillér.

A fehérnemű mosott, szárított és mángorolt állapotban házhoz szállítatik. Chlor-mész al-
kalmazása ki van zárva. Bővebb felvilágosítás nyerhető:

a gyári irodában (Szerecsen-utca 3. sz.) s az átvételi üzletekben (Kossuth Lajos-utca 3. sz.,
o o Fő-utca (Andrássy-palota), Deák Ferenc-utca 32. szám.) o o

Számos megbízást vár, teljes tisztelettel:

HALTENBERGER BÉLA.

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA.